

Informatieveilig gedrag **in de zorg**

Een initiatief van:

uitgevoerd door ECP, platform voor de informatiesamenleving

Ongeoorloofde inzage In medische dossiers

Mag ik even
meekijken?

Technische component cybersecurity

De headlines

'AP: Sector gezondheidszorg meldde in 2023 de meeste datalekken'

'Zeker vijftien ziekenhuizen geïnfecteerd met ransomware'

'Telegraaf: Dokters bibberen voor cyberaanval; grote hack is een kwestie van tijd'

'Onderzoekers hacken pacemakers en insulinepompen'

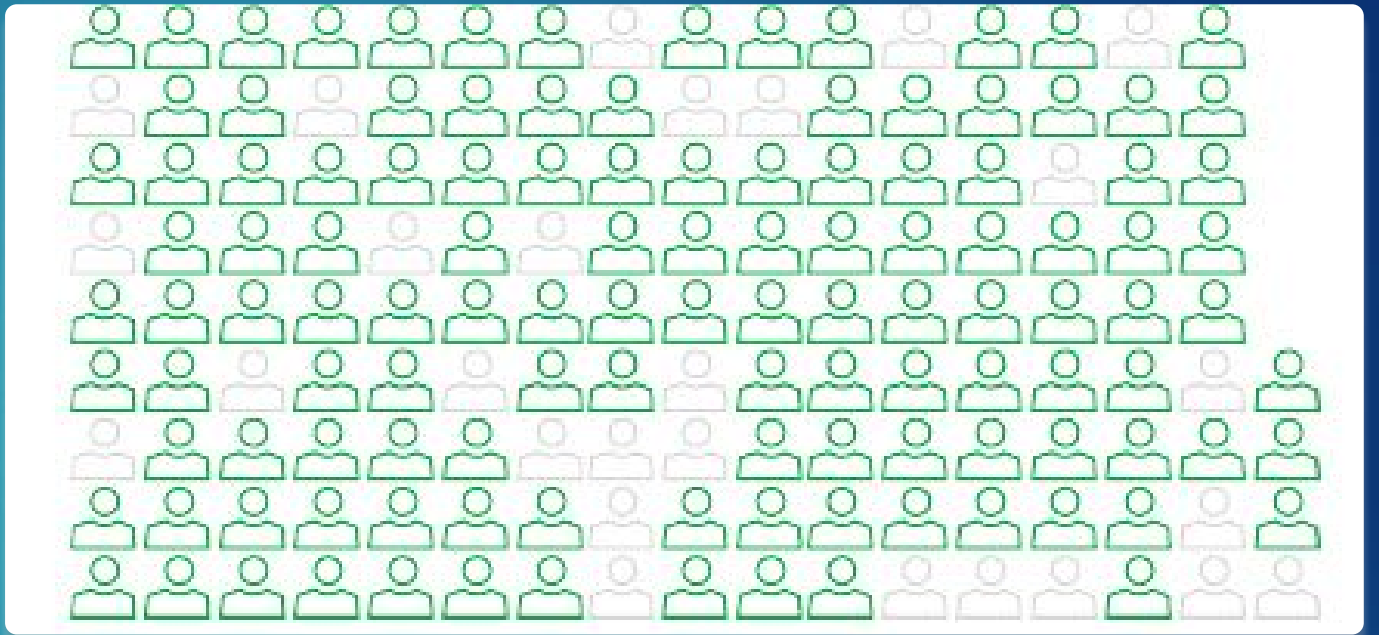
'Medische gegevens van 900.000 mensen gelekt'

'RTL: Is onze zorg tegen een cyberaanval opgewassen?'

1. Bewustzijn ≠ gedrag

74% van alle datalekken
en cyber security
problemen
worden veroorzaakt door
ons eigen gedrag

▶ people – process - technology

2019: Start van het programma IVGZ

de
Nederlandse
ggz

2019
Ministerie van Volksgezondheid,
Wetenschappen en Sport

NFU
NEDERLANDSE FEDERATIE VAN
NUTZONGENUTTERS

NVZ
Nederlandse
Vereniging van
Ziekenhuizen

vgn
vereniging
gezondheidsinformatiekunde

actiz

Informatieveilig
gedrag in de zorg

VWS 2024:

Bij het nemen van de regie op **digitale transformatie van het gezondheidsinformatiestelsel is informatieveiligheid een randvoorwaarde**; wij nemen die regie en daarom vinden wij IVGZ zo belangrijk

Gedrag eerst begrijpen is belangrijk!

Wat zou jij doen?

Als je €10 boete
moet betalen bij het
te laat ophalen van
jouw kind?

Oeps!

Van 25% naar... **40%** te laat

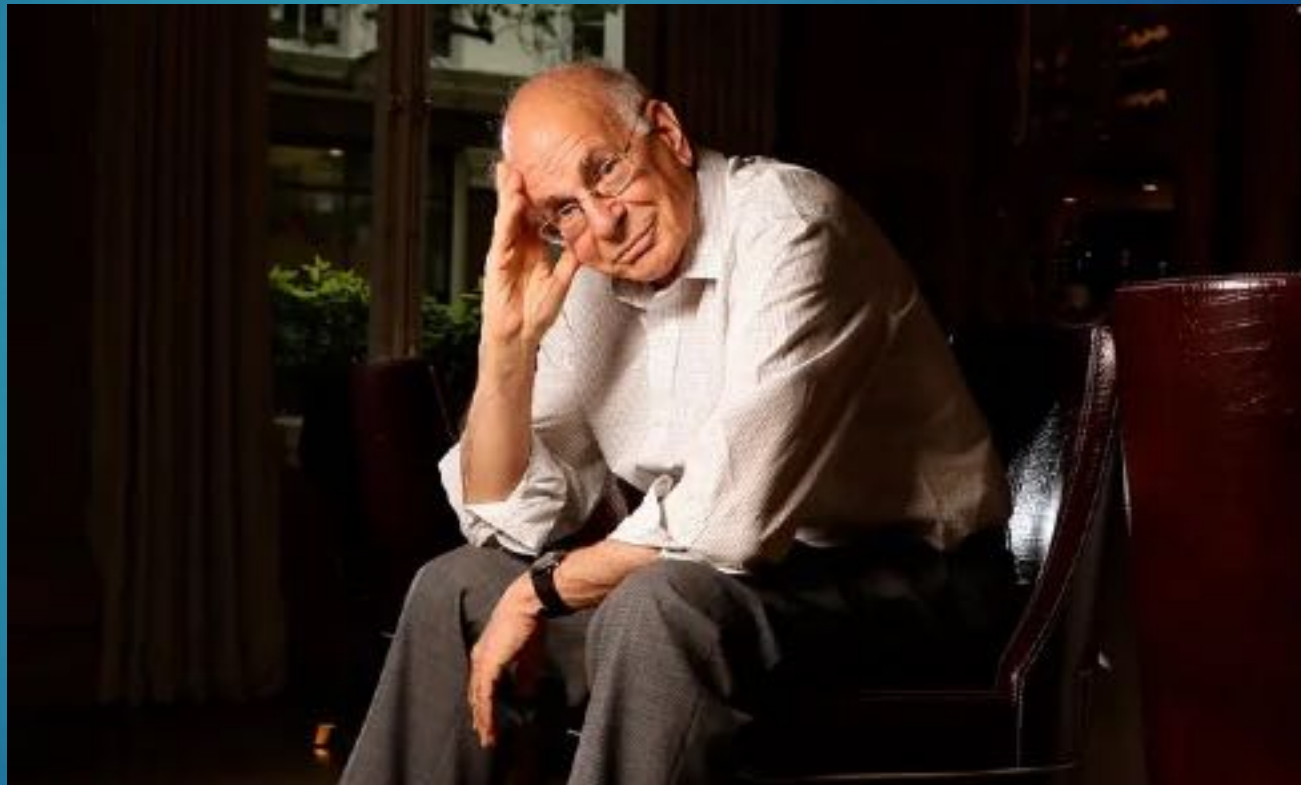
Het is zoooo verleidelijk....

**STOP CLICKING
“REMIND ME
LATER”.**

Don't hesitate
to update.

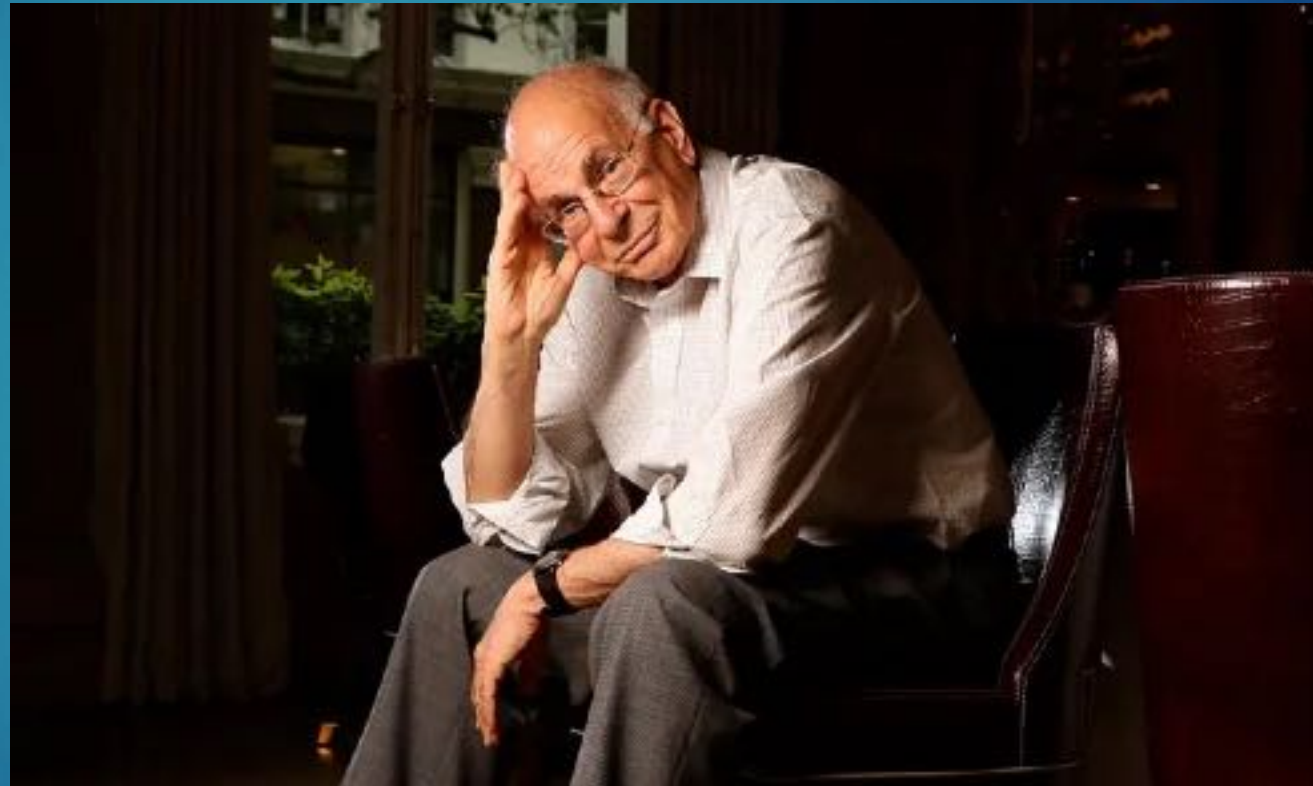

Beslissingen nemen...hoe doen we dat?

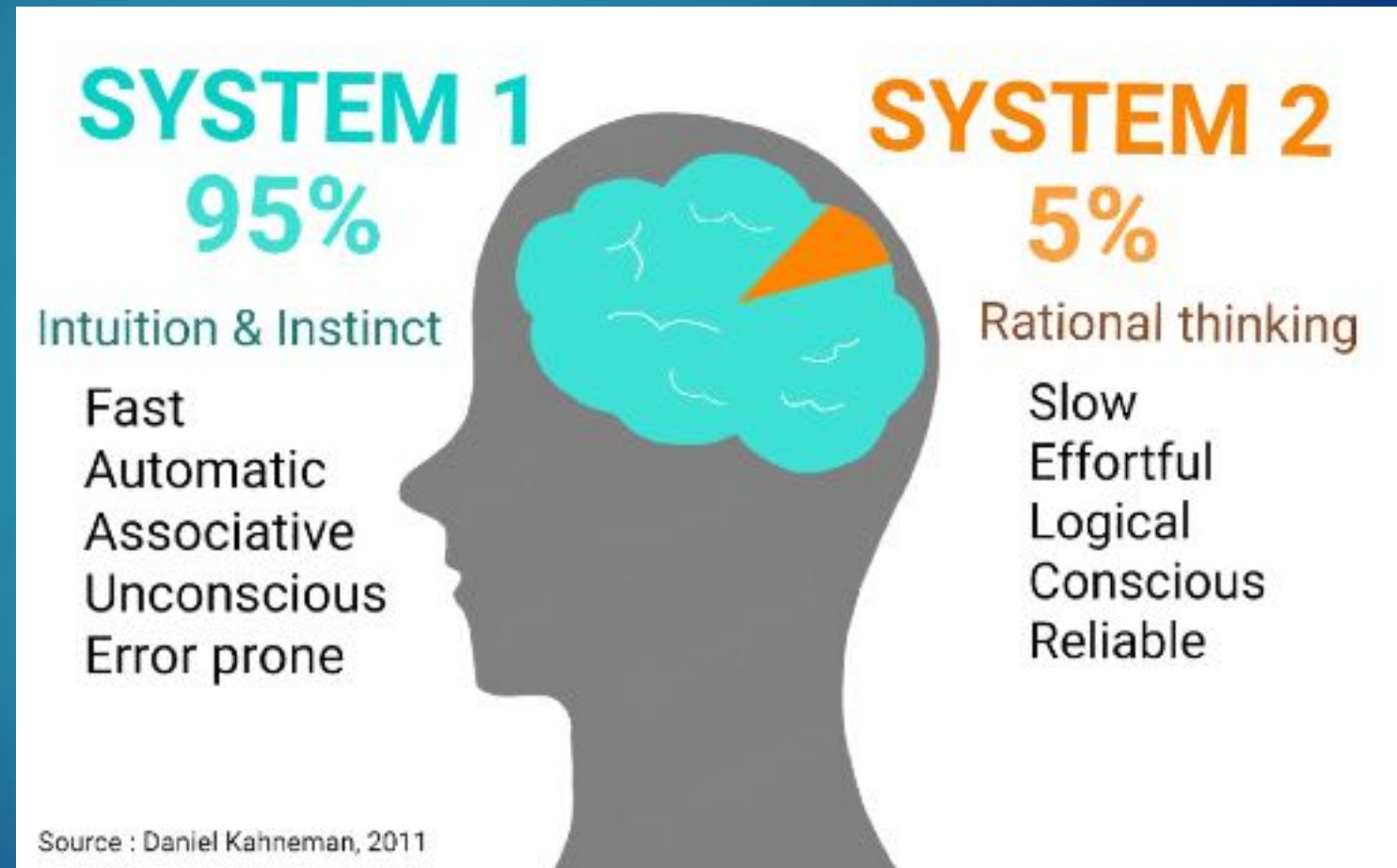
Beslissingen nemen...doen we dat bewust?

Daniel Kahneman

2 minuten oefening in tweetallen

- ▶ Wat gebeurt er?
- ▶ Waarom?

Sociale normen: Gedrag in de zorg

- ▶ Steriel werken als dat nodig is
- ▶ Het licht uit doen als je een lege ruimte verlaat
- ▶ Een VIM Veilig Incident Melding doen
- ▶ Phishing mail melden?
- ▶ Je computerscherm vergrendelen als je gaat lunchen?
- ▶ Over lunch gesproken...hoe laat wordt ontbijt lunch?

Waarom doen we een gedragsonderzoek?

Wat is gedrag?

Definitie:

“Gedrag is alles wat we, bewust of onbewust, waarneembaar doen en laten.”

**Het is pas veilig als iemand iets DOET
(en niet als iemand iets DENKT)**

Waarom een gedragsanalyse?

- ▶ Inzicht krijgen in de context van het probleem
- ▶ In plaats van op gevoel actie ondernemen, onderzoek je eerst het gedrag van de doelgroep en sluit je daarbij aan
- ▶ Resultaat: Interventies die passen bij probleem en mensen in jouw organisatie

Daarom: de basis van onze methode

Kernelementen van onze methode:

Samen aan de slag

Focus op gedrag

Meetbaar effectief

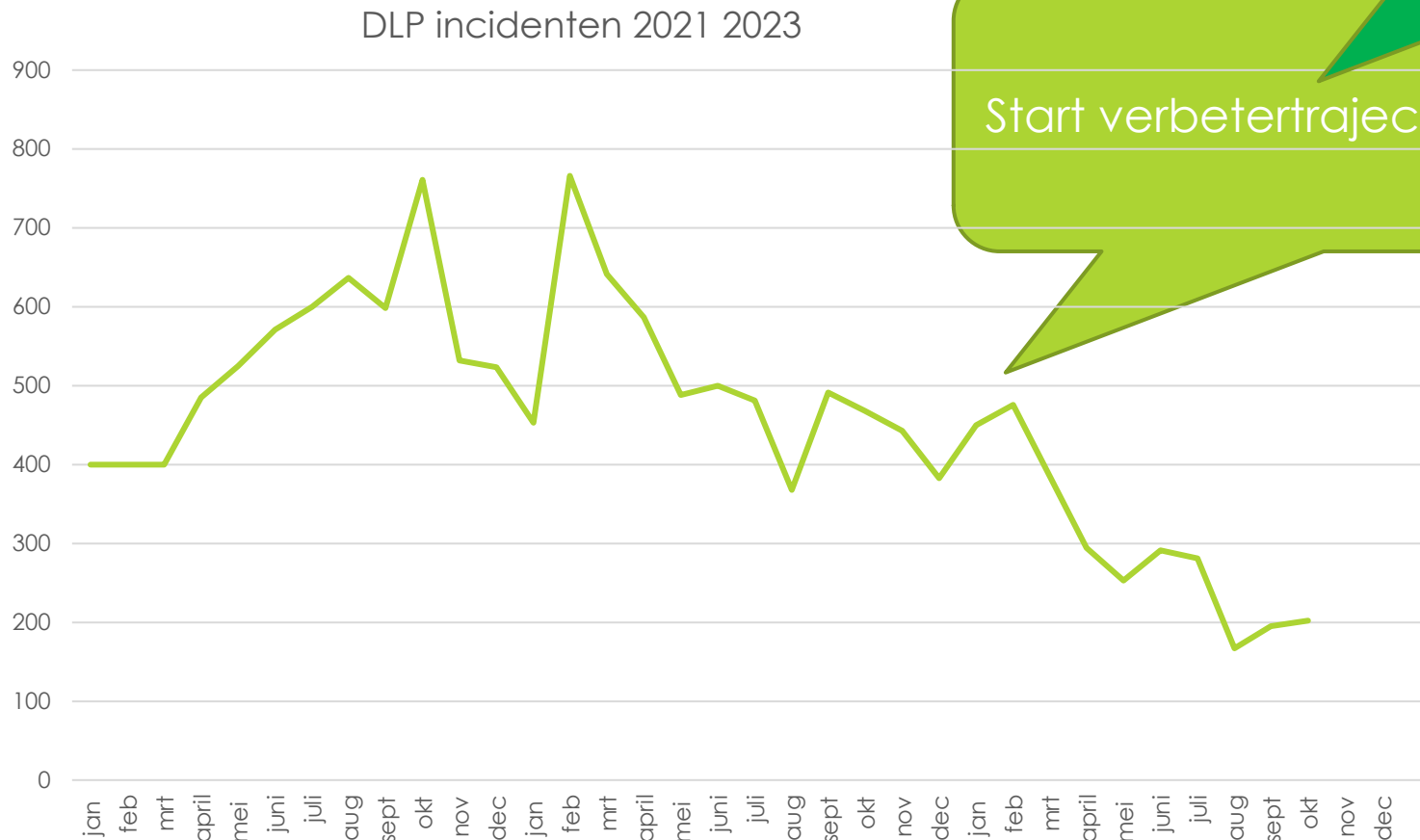
Geen quick fix : maar wél effectief

Uitvoeren 0-meting en 1-meting

Verbetertraject Veilig Mailen Monitor DLP (28 oktober 2023)

Van 500x naar 180x per maand
Daling van 64%!

Start verbetertraject + interventies

Leerpunten Wegwijzer project Veilig Mailen:

- ▶ DT-lid aan laten sluiten, commitment DT + prioriteit
- ▶ Structuur Wegwijzer zeer bruikbaar
- ▶ Gebruik van bestaande meting:
  - ▶ DLP monitoring is real-time
- ▶ Strakke tijdsinzet en voorbereiding: vier sessies van 1,5 uur
- ▶ Multidisciplinair team zorgt voor brede kijk en werkbare oplossingen. Elk teamlid ook aan de slag met interviews
- ▶ Succes spreekt aan, effectmeting kunnen laten zien

Zelf aan de slag?
www.informatieveiliggedragzorg.nl

The screenshot shows the website interface for 'Informatieveilig gedrag in de zorg'. The navigation bar includes 'De Wegwijzer', 'Inspiratie', 'Activiteiten', 'Downloads', 'Hulp en contact', and 'Over'. The left sidebar lists several steps, with '3 Gedragfactoren onderzoeken' circled in purple. The main content area is titled 'Step 3 Gedragfactoren onderzoeken' and includes a sub-section 'Waarom' with explanatory text. At the bottom, a progress bar shows six steps, with step 3 highlighted.

Informatieveilig gedrag in de zorg

De Wegwijzer - Inspiratie - Activiteiten - Downloads - Hulp en contact - Over

Home > Gedragfactoren onderzoeken

Step 3

Gedragfactoren onderzoeken

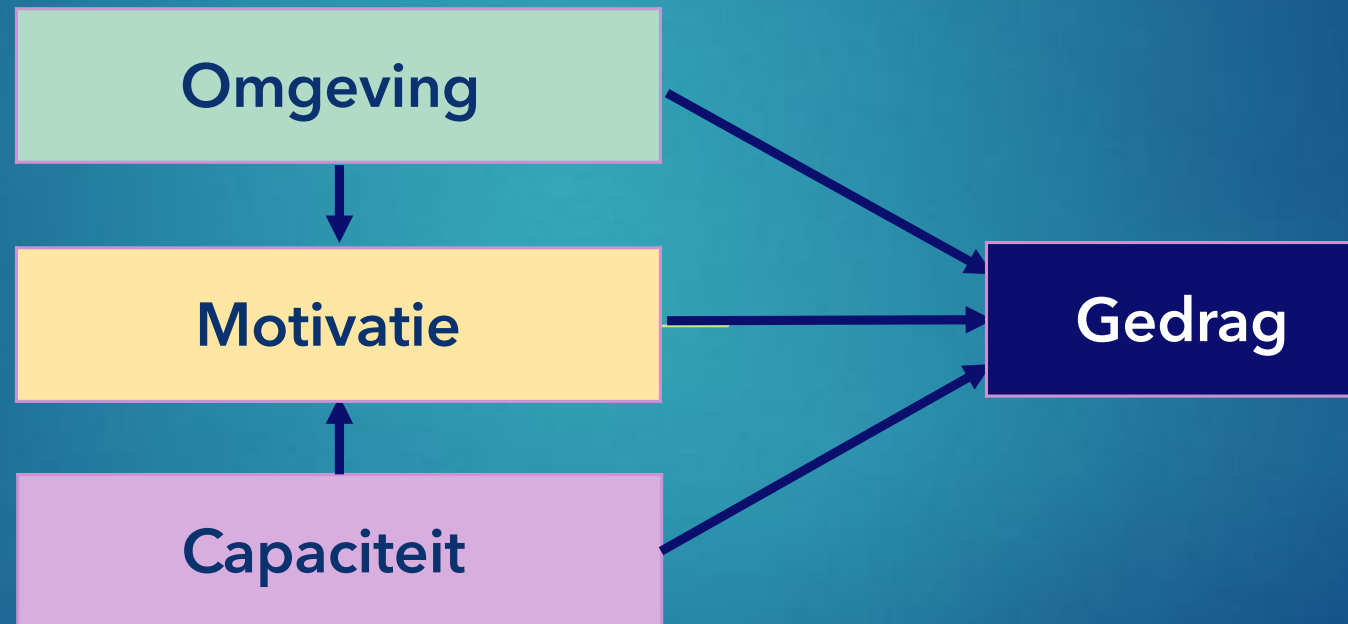
Waarom

In plaats van op gevoel actie te ondernemen, onderzoek je eerst het gedrag van medewerkers. Hierdoor begrijp je waarom collega's kiezen voor het huidige gedrag in plaats van voor het gedrag dat wenselijk is voor de informatieveiligheid. Zo kun je later in het traject de juiste interventies kiezen, die passen bij het probleem en de mensen in jouw organisatie.

START 1 2 3 4 5 6

3 determinanten van gedrag (B = behavior)

COM-B

3 determinanten van gedrag: COM: Capaciteit – Omgeving - Motivatie

oefening: uitleg

digitale competenties: hebben we die in beeld?

Vind je gedrag interessant? Bekijk dan deze TED talk

Three Myths of Behavior Change - What You Think You Know That You Don't: Jeni Cross at TEDxCSU

Bedankt voor jullie aandacht

Informatieveilig
gedrag **in de zorg**

Summerschool in Utrecht op 4 juli

Er zijn in totaal 20 plaatsen beschikbaar
(deelname is kosteloos)

Summerschool

Informatieveilig
gedrag **in de zorg**

Haal meer uit je zomer met de Summerschool! Ben je zoekende naar een manier om aan de slag te gaan met informatieveiligheid, maar vind je de drempel te hoog om te beginnen? Of heb je simpelweg nog niet dé juiste methode ontdekt? Dan is deze snelcursus Informatieveilig gedrag precies wat jij nodig hebt!

Aanmelden Summerschool 4 juli 2024 →

